

Fővárosi Ítéltábla

9.Pf.20.762/2022/4/II.

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljáró **felperes** (felperes címe) felperesnek – bíró neve beosztott bíró által képviselt **Kúria** (1055 Budapest, Markó utca 16) alperes ellen **bíróági jogkörben okozott kár megtérítése** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2022. szeptember 29. napján meghozott 36.P.21.244/2022/10-I. számú ítélete ellen a felperes 11. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül fizessen meg az államnak 51.560 (ötvenegyezer-ötszázhatvan) forint fellebbezési illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 644.500 forint és ennek 2017. május 24. napjától a kifizetés napjáig járó 1,5%-os mértékű késedelmi kamata megfizetésére. Érvényesíteni kívánt jogként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:549. § (1) bekezdését jelölte meg.

[2] A keresettel érvényesített jog ténybeli alapjaként előadta, hogy a közte és a cég1 Kft. alperes közt folyamatban volt perben a Kaposvári Törvényszék 19.P.21.088/2015/5.

számú elsőfokú ítéletében megállapította, a cég1 Kft. a Pécsi Törvényszéken 2013. szeptember 20. napján a 12.B.55/2013. szám alatti büntetőügy tárgyalásán a felperest is ábrázoló fényképfelvétel készítésével, felhasználásával és annak közlésével megsértette a felperes képmás védelemhez fűződő személyiségi jogát, egyúttal eltiltotta az alperest a további jogsértéstől, és elrendelte a fényképfelvétel végleges hozzáférhetetlenné tételét, továbbá kötelezte az alperest 200.000 forint nem vagyoni kártérítés és 12.700 forint perköltség megfizetésére. A másodfokon eljáró Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.079/2016/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a nem vagyoni kártérítés összegét 600.000 forintra felemelte. A felülvizsgálati eljárásban a Kúria Pfv.IV.22.079/2016/6. számú ítéletében a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

[3] Az alperes jogellenes magatartását egyrészt abban jelölte meg, hogy az alperes a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 272. § (2) bekezdését és a Kúria 1/2016. (II. 15.) PK véleménye 1., 3. és 7. pontjában foglaltakat megsértve úgy fogadta be a felülvizsgálati kérelmet, hogy nem észlelte annak súlyos hiányosságát: a megsértett konkrét jogszabályhely feltüntetését. Az rPp. 272. § (2) bekezdése kógens szabályként határozza meg a felülvizsgálati kérelem minimális és konjunktív tartalmi elemeit, melynek egyike a megsértett jogszabályhely megjelölése. Ezzel szemben az alperes a felülvizsgálati kérelem szövegéből vezette le, és a fél helyett pótolta a konkrét jogszabályhelyet, holott annak hiánya miatt a felülvizsgálati kérelmet hivatalból el kellett volna utasítania. Másrészt arra hivatkozott, hogy a Kúria a PK 12. számú állásfoglalást alkalmazta ítéletében annak ellenére, hogy az a képmás védelméről, annak megsértéséről semmilyen állásfoglalást nem tartalmaz, ezért analógia útján sem alkalmazható.

[4] Állította, a Kúria jogsértő eljárása eredményeként esett el a megítélt 600.000 forint nem vagyoni kártérítéstől, 31.800 forint másodfokú és 12.700 forint elsőfokú perköltségtől, így az alperes összesen 644.500 forint kárt okozott neki.

[5] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[6] Állította, hogy a jogszabályoknak megfelelően járt el, jogellenes magatartást nem tanúsított. Hangsúlyozta, a téves jogértelmezés, az eljárásjogi szabálysértés, vagy a bizonyítékok téves értékelése kirívó jogsértés hiányában egyébként sem szolgálhatna kárigény alapjául. Kiemelte továbbá, a felülvizsgálati eljárásban hozott érdemi döntés végleges, annak jogszabálysértő voltára a jelen kereset előterjesztésével nem lehet megalapozottan hivatkozni. A jelen per nem válhat árnyékperré, ezért nem a döntés helyességét, hanem az állított jogsértő magatartást kell vizsgálni. Az alperes a jogszabályoknak és a bírói gyakorlatnak megfelelő, kellően megindokolt döntést hozott. A felülvizsgálati kérelem befogadhatósága semmiképpen sem tekinthető jogalkalmazási hibának, mivel a felülvizsgálati kérelem tartalma alapján konkrétan utalt a jogszabálysértésre, így az érdemben elbírálgató volt. Ezt támasztja alá az rPp. 3. § (2) bekezdése is. A PK 12. számú állásfoglalás alkalmazása pedig önmagában jogellenes magatartás alapjául nem szolgálhat. A bírói gyakorlat is éppen azt támasztja alá, hogy az állásfoglalás megfelelően alkalmazható a Ptk. 80. §-ára alapított igény esetén is. Mindezekből következően hiányzik a kártérítés egyik konjunktív feltétele, az alperes jogellenes magatartása. Ugyanakkor hivatkozott arra is, hogy kirívóan súlyos jogszabályértelmezési és jogalkalmazási tévedés nem

történt, így felróhatóságának hiányában sem áll fenn kártérítési felelőssége. Vitatta a kereset összezszerűségét is, mivel a felperes által megjelölt összeg kárként nem értelmezhető, az harmadik személy ellen érvényesíteni kívánt igény.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy a le nem rótt 38.760 forint illetéket az állam javára az Állami Adó- és Vámhivatal felhívásában meghatározott módon és időben fizesse be.

[8] Ítéletének indokolásában mindenekelőtt kiemelte, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésére a Ptk. 6:549. § (1) bekezdésében rögzített utaló szabály folytán a közigazgatási jogkörben okozott kárért fennálló felelősség szabályait kell alkalmazni, melynek alapvető feltétele a kirívóan súlyos jogsértés doktrínájának megfelelés. Ezért a bírósági jogkörben okozott kár esetén is kizárólag akkor marasztalható az alperes, ha nyilvánvaló és kirívó jogértelmezési, jogalkalmazási hiba áll fenn, vagy ha a bizonyítékok mérlegelése kirívóan okszerűtlenül, súlyosan logikátlanul történt. Önmagában az eltérő jogértelmezés nem adhat alapot bírósági jogkörben okozott kár címén a korábban eljárt bíróság marasztalására.

[9] Az rPp. 272. § (2) bekezdésével kapcsolatban előadott jogsértést vizsgálva rögzítette, hogy a bírósági munka mérlegelési tevékenység. Egy-egy jogszabályi rendelkezést nem lehet a kontextusából kiragadva figyelembe venni, azaz az rPp. 272. § (2) bekezdését a Kúriának is a teljes rPp. rendszerével összhangban kellett értelmeznie. Az rPp. 3. § (2) bekezdésében rögzített tartalom szerinti elbírálás elve alapelvei szabály, a rendelkezési elv egyik megnyilvánulási formája. Éppen ezért figyelemmel kell lenni az rPp. 2. § (4) bekezdésére is, azaz a törvény valamennyi rendelkezését az alapelvek tükrében kell interpretálni, így az rPp. bármely rendelkezését a Kúriának is az alapelvei fejezetekkel összhangban kell alkalmaznia. Mindebből az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy bár az rPp. 272. § (2) bekezdése a jogszabályhelyet jelöli meg a felülvizsgálati kérelem tartalmi elemeként, ez azonban nem írja felül a tartalom szerinti elbírálás elvének érvényesülését. Éppen ellenkezőleg, bár kötelező kellék a jogszabályhely megjelölése, de emellett mindig figyelemmel kell lenni a tartalom szerinti elbírálás elvére. Ha a fél egyértelműen körülírja az állított jogszabálysértést, és az egyértelműen azonosítható, úgy a felülvizsgálati kérelem befogadható, és arról érdemben kell döntenie. Ez áll összhangban jogalkotói értelmezéssel, és ezt erősíti az rPp. 272. § (3) bekezdése is, melynek értelmében a megsértett jogszabályhely téves megjelölése okán sem utasítható el a felülvizsgálati kérelem. Az elsőfokú bíróság ítélete szerint ez azt támasztja alá, hogy indokolatlan, túlzottan restriktív jogértelmezésnek minősülne, ha egy felülvizsgálati kérelmet önmagában a pontos jogszabályhely hiánya miatt kellene hivatalból elutasítani. Mindebből arra a következtetésre jutott, nem minősül jogsértésnek, hogy a Kúria az rPp. 272. § (2) bekezdését nem indokolatlanul restriktíven követte, hanem éppen ellenkezőleg, az alperes eljárása felelt meg a perjogi szabályoknak. Ugyanakkor utalt arra is, ha jogsértésnek minősülne a Kúria eljárása, az sem lenne kirívóan súlyos jogsértés, mivel a bíróság mérlegelési tevékenységet végzett. Ez az értelmezés felel meg az Alaptörvény 28. cikkében meghatározott józan ész szerinti jogértelmezésnek is. Mindezek alapján megállapította, hogy a Kúria az rPp. 272. § (2) bekezdését, és ebből következően az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 1., 3., és 7. pontját sem sértette meg. Kiemelte, a PK vélemény megsértése sem adhatna alapot az alperes marasztalására, hiszen a PK vélemény nem kötelező jogegységesítő eszköz, hanem pusztán iránymutatásként szolgál a bíróság számára.

[10] A PK 12. számú állásfoglalás alkalmazhatósága körében hangsúlyozta, a Kúriai döntések véglegesek, azok ellen nincs helye jogorvoslatnak, így az elsőfokú bíróságnak sincs lehetősége a Kúria döntéséről, annak érdeméről, helyességéről állást foglalni. A Bszi. 2. § (1) bekezdésére és 6. §-ára utalással kifejtette, az anyagi jogerőhatás pozitív oldala értelmében nem határozhat arról, hogy a PK 12. számú állásfoglalás alkalmazása helyes, vagy helytelen volt-e. Ez a korábbi per érdemére tartozó kérdés, amelyről kizárólag a Kúria adott ügyben eljáró tanácsa dönthetett. Az elsőfokú bíróság rögzítette, ha a felperes az rPp. 272. § (2) bekezdése, vagy a PK 12. számú állásfoglalás alkalmazását jogsértőnek találta, egyetlen jogorvoslat állt volna rendelkezésére: az alkotmányjogi panasz, amit nem vett igénybe, amit utóbb rendes bírósági eljárás nem orvosolhat. Mindezek alapján megállapította, hogy a felperes által megjelölt egyik esetben sem történt jogsértés, illetve azok fennálltak esetén sem minősülhetnek kirívóan súlyos jogsértésnek, ezért a keresetet elutasította.

[11] A felperes által hivatkozott, 2012. január 1. napját követően született két eseti döntés – amely a Bszi. 41/B. § (1) bekezdése értelmében köti a bíróságot – sem indokolja a kereset teljesítését, mivel azok lényegében megismétlik az rPp. 272. § (2) bekezdését, de nem cáfolják azt, hogy a tartalom szerinti elbírálás elve ne érvényesülhetne a felülvizsgálati kérelem befogadása körében, ezért azoktól nem tért el. A 20/2017. (VII. 18.) AB határozat pedig nem a jelen per szempontjából releváns kérdést vizsgált, hanem a contra legem jogalkalmazást elemezte alkotmányjogi szempontból.

[12] A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és keresete teljesítését kérte.

[13] A másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369. § (3) bekezdés a), c) és d) pontjában jelölte meg. Fellebbezése indokaként arra hivatkozott, hogy a jogalkalmazói gyakorlat szerint az általános rendelkezést lerontja a különös szabály. Ezért az rPp. alapelvi szinten értelmezendő rendelkezéseit általános szabályként kell értelmezni és alkalmazni, míg ehhez képest az eljárási szabályozás a különös szabályok szerepét és intézményét tölti be, tételes előírásai kötelezők és elsődlegesek. Az alapelv általános jellege egyébként sem töri át, vagy oldja fel a különös szabályt, hanem éppen annak érvényesülését és alkalmazását erősíti. Az alperes a felülvizsgálati kérelem befogadhatósága és érdemi elbírálása során nem mérlegelhetett, hiszen az rPp. 272. § (2)-(3) bekezdését és az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény szabályait kellett volna kötelezően alkalmaznia, ezt azonban nem tette. Helyette a jogszabályi rendelkezést mellőzte, amire nem volt jogi felhatalmazása. Az eljáró bíróság nem mérlegelheti, hogy alkalmazza-e a kötelező jogszabályi rendelkezést, mivel a bíróság számára a jogkövetés nem egy lehetőség, hanem kötelezettség. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú ítéletben az 1/2016. (II. 15.) PK véleménnyel kapcsolatosan kifejtettek ellentétesek a Bszi. 27. § (1) bekezdésével. Vitás jogalkalmazási kérdés volt ugyanis, hogy milyen feltételek teljesülésének hiánya miatt szükséges a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasítani, ezt a vitás jogalkalmazási kérdést rendezte a PK vélemény. Ténykérdés, hogy a felülvizsgálati kérelem semmilyen jogszabályhelyet nem jelölt meg a felülvizsgálat alapjául, tehát a jogszabálysértésre történő hivatkozás teljesen hiányzott. A bíróságoktól is elvárható, hogy jogkövető, jogszabályi rendelkezéseket pontosan betartó módon járjanak el, különös figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkére. Semmiképpen nem tekinthető a józan észnek és a

közjónak megfelelő jogértelmezésnek, ha olyan jogszabálysértést követ el az alperes, amely a felülvizsgálati kérelem befogadására és elbírálására irányadó különös szabály, egységes szakmai vélemény megszegésével jár. Az rPp. alapelveivel nem ütközik a későbbi fejezetekben rögzített szabályok követése. Az eljáró bíróságokra is kötelezők a jogszabályok és az Alaptörvény. A jogsértés az jogsértés, ezért a különös szabály nemleges alkalmazása teljességgel kimeríti a kirívó jogsértést. Az elsőfokú bíróság által értékelt eseti döntések is éppen annak bizonyítékai, hogy nem lehet tartalmi alapon befogadni és elbírálni egy felülvizsgálati kérelmet, ha az nem felel meg a különös eljárási szabályoknak. Hangsúlyozta, a felperesnek csak lehetősége az alkotmányjogi panasz előterjesztése, mégpedig kizárólag alkotmányjogi szempontból, tehát nem a jogszabálysértés tényére tekintettel, ezért az elsőfokú bíróság erre utaló hivatkozása alaptalan.

[14] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[15] Kiemelte, az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és a levont jogkövetkeztetése is jogszabályszerű. A felperes fellebbezésével szemben az elsőfokú bíróság éppen azt állapította meg, hogy a Kúria eljárása nemhogy jogsértő volt, hanem megfelelt a perjogi szabályoknak. Kiemelte, még ha jogsértésnek is minősülne a sérelmezett eljárás, az semmi esetre sem kirívóan súlyos. Az alperes nem azt mérlegelte, hogy egy kógens jogszabályi rendelkezést kíván-e alkalmazni, vagy sem, hanem azt, hogy a felülvizsgálati kérelemben foglaltak megfelelnek-e az eljárásjogi előírásoknak. Az elsőfokú bíróság logikailag hibátlanul foglalt állást az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény alkalmazásával kapcsolatban is. Ismételten hangsúlyozta, nincs lehetőség arra, hogy jelen bíróság a PK 12. számú állásfoglalás alkalmazásának helyes, vagy helytelen voltáról határozzon, erről kizárólag a Kúria adott ügyben eljáró tanácsa dönthetett.

[16] A fellebbezés nem alapos.

[17] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és keresete teljesítését kérte, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett rendelkezése.

[18] Mindenekelőtt hangsúlyozza az ítéltábla, a másodfokú bíróságot a fellebbezési eljárásban a fellebbezési kérelem korlátai kötik. Ilyen fellebbezési korlátnak minősülnek a Pp. 370. § (1) bekezdés és 371. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a fellebbezési kérelem és annak indokai. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a jelen perben egyébként fenn nem álló, Pp. 380. §-a szerinti kötelező hatályon kívül helyezési okok kivételével – csak a fellebbezési kérelem e korlátai között gyakorolhatja. A felperes fellebbezésének indoka az volt, hogy az elsőfokú bíróság tévesen döntött, mert ítéletének az rPp. 272. §-ához fűzött indokolása nem felel meg a jogszabályoknak. Ezért az ítéltábla a felperes fellebbezését is kizárólag ezen indokok mentén bírálta felül a következők szerint.

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét azért utasította el, mert a kártérítési felelősség szükségképpen feltételei közül hiányzott a jogellenesség és a felróhatóság.

[20] Az ítéltábla hangsúlyozza ugyanakkor, a felperes bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényt érvényesített az alperessel szemben. A felperes és az alperes között nem polgári jogi, hanem – az alperes felülvizsgálati eljárása folytán – közhatalmi jogviszony állt fenn. A per tárgyát képező kártérítési jogviszony pedig csak abban az esetben jöhet létre a felek között, ha az alperes eljárása a felperesnek kárt okoz, miután a károkozás mint jogi tény hozza létre a kárkötelmet. A kárfelelősség pedig akkor állapítható meg, ha annak mind a Ptk. 6:519. §-ában írt szükségképpen, mind pedig a Ptk. 6:549. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Ptk. 6:548. § (1) bekezdése szerinti különös feltételei fennállnak. Emellett azonban a bíróságot jogszabály téves alkalmazása esetén is csak akkor terhelheti magánjogi felelősség, ha jogalkalmazási hibája nyilvánvaló és kirívóan súlyos volt. A bíróságoknak eljárásuk során ugyanis nem a magánjogi szabályrendszerben elvártak szerint kell kifejtetniük tevékenységüket, hanem a rájuk irányadó közjogi jogszabályok keretei között. Mindenkor a jogszabályokat kell alkalmazniuk, azt kell érvényre juttatniuk, mégpedig a valós tényekre vetítve. A bíróságok jogalkalmazása ezért csak abban az esetben lehet felróható, ha a valós tényektől teljesen elrugaszkodva, és az alkalmazandó jogot egészében figyelmen kívül hagyva hoznak önkényes döntést.

[21] Mindebből pedig az következik, hogy a bíróság az alperes kártérítési felelősségét csak akkor állapíthatja meg, ha jogszabályt nyilvánvalóan és kirívóan tévesen alkalmazott. Soha nem bírálhatja felül azonban a per tárgyát képező aktust, nem döntheti el, hogy a bíróság tévesen alkalmazott-e egy jogszabályt, és nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy egyetért-e a bíróság döntésével, illetve eljárásával. A kártérítési pernek ugyanis nem képezheti tárgyát az alperes eljárásának felülbírálata, és arra a bíróságnak nincs is hatásköre a felperes által állított egyik jogszabálysértés tekintetében sem. Csak azt vizsgálhatja, hogy az alperes eljárása eléri-e a jogellenességnek azt a fokát, ami a per tárgyát képező speciális kártérítési jogviszony fentiek szerinti létrejöttéhez szükséges.

[22] A felperes által állított tények alapján azonban ez nem állapítható meg. Az alperes eljárása a bírósági jogalkalmazással szemben támasztott követelményeknek megfelelt, a valós tényekhez igazodva, a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásának indokát adta, ezért a felülvizsgálati kérelem befogadását nem lehet önkényes bírói döntésnek minősíteni. Ebből pedig az következik, hogy az alperes kártérítési felelőssége – felróhatóságának hiánya okán – nem állhat fenn.

[23] Mindezekén túl az ítéltábla a kárkötelelem további feltételei közül az okozati összefüggést sem látta megállapíthatónak. A felülvizsgálati kérelem befogadása ugyanis önmagában semmilyen kárt nem idéz elő, a felperes vagyonát nem csorbítja. Annak következménye csak és kizárólag annyi, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelmet érdemben

bírálja el. Ezért a felperes által állított kár – a kárkötelem valamennyi feltételének fennállása esetén is – csak úgy következhetne be, ha az alperes érdemi döntése lenne téves. Az erre történő hivatkozás azonban a felperes fellebbezésének már nem képezte tárgyát, annak indokát már csak az rPp. 272. §-ának jogszabálysértő alkalmazása képezte. Ez pedig azt jelenti, hogy a felperes által állított alperesi magatartás és a kár között okozati összefüggés sincsen.

[24] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

[25] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, azonban az alperes perköltséget nem számított fel, ezért az ítéltábla a Pp. 364. §-a folytán alkalmazandó Pp. 82. § (3) bekezdése értelmében nem kötelezte a felperest másodfokú perköltség megfizetésére. Az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 51.560 forint fellebbezési illetéket a felperes köteles megfizetni az államnak a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján.

[26] Tájékoztatja az ítéltábla a felperest, hogy a fellebbezési illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pont].

Budapest, 2023. január 31.

dr. Hóbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

dr. Szentpáli Judit s. k.
k.

előadó bíró

dr. Szabó Csilla s.

bíró